

Съобщение за медиите

„Индекс на настигането 2016“: Сближаването продължава, но балканските държави изостават

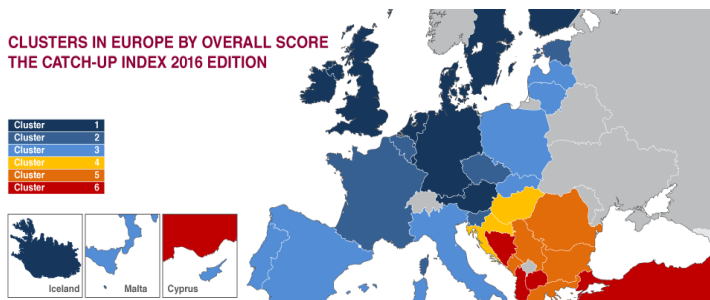
София, 9 май 2017 г.

За контакти:

Марин Лесенски
mlessenski@osi.bg
+359-887510641
www.thecatchupindex.eu

Процесът на сближаване на новите държави членки на ЕС с по-старите продължава успешно и започва да дава измерими резултати, но съществува риск от задълбочаване на различията между балканските държави и останалата част на континента, според доклада „Не спирайте сега. Изводи от Европейския Индекс на настигане 2016“. Докладът се базира на шестото издание на „Индекса на настигане“, който измерва и класира постиженията на 35 страни в Европа – страни членки на ЕС и кандидатки, по 47 индикатора, разделени в четири категории – икономика, демокрация, качество на живот и управление. Индексът е създаден и се поддържа от Институт „Отворено общество“ – София и е достъпен на www.TheCatchUpIndex.eu.

Повечето от новите страни членки от Централна и източна Европа, които се присъединиха към ЕС през 2004/2007 г., както и Хърватия, присъединила се през 2013 г. (наречени в изследването ЕС10+1), подобряват резултатите си и се качват в класацията, като някои от тях вече

са много близо до желаните средни стойности на групата на петнадесетте стари страни членки плюс Кипър и Малта (наречени в изследването ЕС15+2). Процесите на настигането в Европа обаче изглежда имат определени географски характеристики. Докато в предишни

години се наблюдаваше постепенно иместване на основното разделение в Европа от остта Изток-Запад към остта Север-Юг, в изданието на индекса за 2016 година се вижда ясно очертано разделение между Балканите от една страна и останалата част на континента - от друга, с малка преходна група от страни между тях. Северните и северозападните страни са най-напред в класацията, следвани от страните в Южна, Централна и Североизточна Европа. На другия край на класацията и на картата са страните от Югоизточна Европа, като между тези две големи групи са Хърватия и Унгария, при които се наблюдава съответно стагнация и влошаване на резултатите.

Най-добре в класацията за 2016 година от 35 страни по цялостна оценка се представят Дания, Швеция, Люксембург и Холандия, съответно на 1, 2, 3 и 4 място с почти еднакъв резултат от 71 точки, следвани на малка дистанция от Финландия, Исландия, Гепрмания, Австрия, Ирландия и Великобритания. Последните 10 места в класацията се заемат от балканските държави, като на дъното са Албания, Турция и Босна и Херцеговина, съответно на 33, 34 и 35 място.

Сред страните от групата ЕС10+1, най-успешната страна в процеса на догонване е Естония, следвана от Чехия и Словения, които са съответно на 13, 15 и 16 място в цялостната класация от 35 страни в „Индекса на настигането“ за 2016 година. България на 29 място и Румъния на 28 място са последни сред новите страни-членки. Естония е най-динамично развиващата се страна, като се придвижва с пет места нагоре в сравнение с 2011 г., когато е била на 18 място. Пример за влошаване е Унгария, като при първото издание на индекса през 2011 г., страната е на 25 позиция с 47 точки, докато през 2016 година пада на 27 място с 42 точки. Хърватия е пример за стагнация - страната практически не отбелязва промяна в класирането от 2011 г. досега и остава на 26 позиция.

Групата на новите страни членки (ЕС10+1) като цяло постига най-успешно догонване на старите страни в ЕС в категорията „Икономика“, а най-проблематично остава настигането в категорията „Качество на живот“, в която са включени индикатори за публични услуги, здравеопазване, образование и други, сред които и такива за потребление и равенство в обществото. Докато обаче средните резултати на новите страни членки на ЕС като група се доближават до средните стойности на групата на старите страни членки, то те все още не успяват да ги надминат в нито една категория. Единствено Естония в категорията „Икономика“ с 55 точки успява да надскочи средния резултат от 54 точки за старите страни членки при скала от 0 до 100.

По отношение на резултатите по отделните 47 базови индикатора, които формират категориите на индекса, има случаи както на много добро, така и на разочароващо представяне на новите страни-членки в сравнение с постиженията на по-старите страни в ЕС. При „Държавен

дълг“ 10 от 11 страни от групата ЕС10+1, т.е. с изключение само на Хърватия, успяват да надскочат средния резултат на старите страни-членки в групата ЕС15+2. Добро представяне на новите членки има и в индикаторите „Заетост“, „Пазарна икономика“ където четири от тях постигат стойности надхвърлящи средния резултат за старите страни в съюза. При индикатора за „Дългосрочна безработица“ 8 от 11 страни от ЕС10+1 са с резултат над средния за старите страни-членки, а при индикаторите за образование, свързани с изследването „PISA“, резултатът на Естония като цяло е по-добър дори от максималния за групата на старите страни-членки. В индикатора за „Неравенство“, измерено чрез коефициента на Джини, три от новите страни членки (Словакия, Словения и Чехия) се представят по-добре дори от най-добре представящата се стара страна членка. Но в същото време, други страни от ЕС10+1 имат и най-слабото представяне в този индикатор, като пет от тях са под минимума за ЕС15+2 и са в дъното на класацията с най-високи нива на неравенство.

Случаите на слабо представяне на новите страни-членки включват индикатори като „Очаквана продължителност на живота“, който показва един от най-лошите резултати на новите страни-членки, като единствено Словения успява да надскочи минималния резултат на старите страни в ЕС. Всички останали са под този минимум и далеч от средните и максимални стойности на групата ЕС15+2. В „Потребление“, което измерва потреблението на стоки и услуги на домакинствата, 10 от 11 нови страни-членки също имат по-нисък резултат дори от минималния за групата на старите страни-членки. В индикатора „Енергийна ефективност“ отново 10 от 11 страни от групата ЕС10+1 имат по-нисък резултат от минималния за групата ЕС15+2.

Резултатите на индекса показват, че има корелация и връзка между основите категории – „Икономика“, „Качество на живот“, „Демокрация“ и „Управление“. Доброто представяне на дадена страна по една от тези категории, обикновено е свързано с добро представяне и във всички останали. Тези фактори не могат да се разделят от общото равниие и успешното сближаване изисква напредък във всички четири категории. Друг извод от индекса е, че новите страни-членки на ЕС се справят по-добре от страните кандидати за членство, което означава, че членството дава измерими предимства и има благоприятно въздействие върху страните, които вече са част от ЕС.

В цялостната класация в новото издание на „Индекса на настигането“ за 2016 г. България заема 29 място от 35 страни, като запазва позицията си от последните издания през 2015 и 2014 г., но е с едно място по-надолу спрямо изданието през 2013 г.. Страната се представя най-успешно по индикаторите в категорията „Икономика“, в рамките на която заема 27 позиция с подобрение спрямо класацията от 2015 г.. В категорията „Качество на живот“ България заема 29 позиция, като има подобрение с едно място спрямо миналата година. В категорията „Управление“ страната отново заема 29 място без промяна спрямо 2015 г.. Има влошаване с едно място надолу в класацията за „Демокрация“ като за 2016 г. България е на 30 позиция от общо 35 страни. При отделните базови индикатори, най-доброто представяне на България е по индикатор „Държавен дълг“ с 3 място в класацията сред всички 35 изследвани държави. Най-нисък резултат България има при индикаторите за „Очаквана продължителност на живота“, в рамките на който заема предпоследното 34 място; „Корупция“, където е на 33 място; „Доверие в хората“ и „Свобода на медиите“, където е на 30 място. Страната постига относително подобрение по индикатор

„Енергийна ефективност“ като от последното 35 място през 2011 г. се изкачва до 33 място през 2016 г.

„Сближаването трябва да остане основен приоритет за ЕС и да не спира точно в момента, когато започва да дава видими резултати, особено на фона на съществуващите политически разногласия и други различия в ЕС. Както се вижда от данните, политиката по сближаване е особено важна за Балканите, които са на дъното на класацията и имат остра нужда от внимание и инвестиции в настигането във всички основни аспекти“, казва Марин Лесенски, автор на изследването.

„Индекс на настигането“ може да се намери на адрес www.thecatchupindex.eu , където потребителите могат да видят класациите по страни и индикатори и да съставят свой „собствен индекс“, като използват наличните данни. Индексът е проект на Инициативата за европейски политики (EuPI) на Институт „Отворено общество“ – София. Пълният доклад, който е на английски език, може да се намери на адрес www.osi.bg и www.eupi.eu .

Индекс на настигането 2016

Група	Страна	Резултати по категории в точки				Цялостна оценка (100-0)	Класация (1-35)
		Икономика (100-0)	Качество на живот (100-0)	Демокрация (100-0)	Управление (100-0)		
ЕС15+2	Дания	70	68	75	73	71	1
ЕС15+2	Швеция	69	68	73	74	71	2
ЕС15+2	Люксембург	74	71	67	72	71	3
ЕС15+2	Холандия	69	70	71	72	71	4
ЕС15+2	Финландия	61	69	72	72	69	5
ПСК	Исландия	60	67	70	68	66	6
ЕС15+2	Германия	66	67	63	67	66	7
ЕС15+2	Австрия	62	66	64	69	65	8
ЕС15+2	Ирландия	63	64	66	67	65	9
ЕС15+2	Великобритания	62	66	61	68	64	10
ЕС15+2	Белгия	56	66	62	61	61	11
ЕС15+2	Франция	57	65	53	58	58	12
ЕС10+1	Естония	57	53	59	55	56	13
ЕС15+2	Малта	54	51	60	55	55	14
ЕС10+1	Чехия	54	56	57	55	55	15
ЕС10+1	Словения	48	59	54	53	54	16
ЕС15+2	Испания	48	53	54	51	52	17
ЕС15+2	Португалия	42	49	54	58	51	18
ЕС10+1	Полша	47	49	55	49	50	19
ЕС10+1	Литва	52	46	52	50	50	20
ЕС15+2	Кипър	43	53	47	52	49	21
ЕС10+1	Словакия	49	46	54	46	49	22
ЕС15+2	Италия	43	55	49	41	47	23
ЕС10+1	Латвия	51	41	49	45	47	24
ЕС10+1	Унгария	44	44	38	44	42	25
ЕС10+1	Хърватия	39	43	42	40	41	26
ЕС15+2	Гърция	31	47	34	34	36	27
ЕС10+1	Румъния	43	28	38	35	36	28
ЕС10+1	България	40	29	32	33	34	29
СК	Черна гора	33	33	26	29	30	30
СК	Сърбия	29	27	34	29	30	31
СК	Македония	36	21	19	25	26	32
СК	Албания	29	21	23	20	23	33
СК	Турция	36	25	11	20	23	34
ПСК	БиХ	23	17	15	14	17	35

Класацията е направена по цялостна оценка. Точките за оценка са от 100 до 0, от най-висок до най-нисък резултат. Класацията е от 1 до 35 място, най-висока до най-ниска позиция. Групите страни съответно са: ЕС15+2 са петнадесетте стари страни членки, както и Кипър и Малта; ЕС10+1 са новите десет страни членки от ЦИЕ и Хърватия, които се присъединиха през 2004/2007 и 2013 г.; СК са страните кандидатки на ЕС; ПСК са страните потенциални кандидатки на ЕС.